

Titel	Studieguide for kandidatuddannelse i psykologi K06: Anvendt psykologi, inkl. metode 11 – Eksistentielle og religiøse temaer i psykologisk praksis K06: Applied psychology, incl. methods 11 – Existential and religious issues in psychological practice
Modul- koordinator	Tonny Elmoose Andersen
Valgfags- ansvarlige	Aida Hougaard Andersen og Kaya Roessler
Studieadm. koordinator	Uddannelsessekretær Anne-Christina Nielsen
Dato	12.02.18

Indhold:

Om studieguiden	2
Formålet med denne studieguide	2
Opbygningen af denne studieguide	2
Om modulet.....	2
Modulbestyrer	2
Studieadministrativ koordinator	2
Underviserne	2
Modulets varighed.....	3
Formål.....	3
Modulets genstandsområder/indhold/læringsmål.....	3
Studieordningens mål for modulet	3
Undervisningsaktiviteter	4
Ugeplan.....	4
1. Introduktion til modulet (uge 9).....	5
2. Holdninger og værdier i patientsamtalen – introduktion til klinisk religionspsykologi (uge 10).....	5
3. Eksistentielle temaer i patientsamtalen – introduktion til eksistentiel terapi i et multikulturelt samfund (uge 11)	6
4. Angst og eksistens som temaer i korttidssamtaler (uge 14)	6
5. Mestring og coping i relation til eksistentielle og religiøse temaer (uge 16)	7
6. Kilder til mening i livet (uge 18).....	7
7. Forskelle mellem psykologisk praksis og sjælesorg (uge 21)	8
8. Depressionsbehandling – introduktion til VITA modellen (uge 23)	8
9. Afslutning på modulet (uge 24).....	9
Prøven.....	9
Omprøve.....	9

Litteratur.....	9
Evaluering af modulet	9
Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb.....	10

Om studieguiden

Formålet med denne studieguide

Studieguiden er dit "orienteringskort" til din uddannelse – dvs. den beskriver, hvor du starter (hvilke forudsætninger, du forventes at have), hvilken rute du skal følge (undervisning og opgaver undervejs) og hvad målet er (hvad skal du kunne til prøven). Studieguiden hjælper dig også til at finde det rette "udstyr" (anbefaler litteratur og andre læringsressourcer). Endelig indeholder den alle de praktiske oplysninger, du har brug for.

Opbygningen af denne studieguide

Studieguiden beskriver dine aktiviteter på ugebasis.

For hver uge angives

1. Ugens forelæsninger med en kort angivelse af emnet, lokalet mm.
2. Ugens hold- og/eller gruppetimer med angivelse af om der er ekstra materiale på e-learn.
3. Litteratur til undervisning
4. Hjemmeopgaver til de enkelte aktiviteter

Om modulet

Modulbestyrer

Tonny Elmoose Andersen, Institut for Psykologi,
E-mail: tandersen@health.sdu.dk

Studieadministrativ koordinator

Anne-Christina Nielsen,
Telefon: 6550 2782, mobil: 3033 9676

Underviserne

I dette modul vil du blive undervist:

Kaya Roessler, psykolog, ph.d., professor, Institut for Psykologi, SDU

Peter la Cour, autoriseret psykolog, ph.d., specialist i sundhedspsykologi og leder af Videnscenter for Funktionelle Lidelser, København

Trine Caspersen, autoriseret neuropsykolog, ekstern lektor, specialist i psykoterapi, selvstændig

Karsten Flemming Thomsen, sygehuspræst, ph.d. studerende, Almen Praksis, SDU

Aida Hougaard Andersen, autoriseret psykolog, ph.d. studerende, Institut for Psykologi, SDU

Modulets varighed

Modulet begynder fredag d. 2/3-2018 og slutter 15/6-2018. Eksamen finder sted i uge 25.

Formål

Formålet med modulet "Anvendt psykologi" er at introducere forskellige psykologiske interventionsmetoder samt redskaber til test- og udredning af forskellige psykologiske lidelser og problemstillinger. Modulet udbydes som et valgfag og er en overbygning på den professionelle samtale (K02).

Eksistentiel psykologi som valgfagsmodul sætter fokus på psykologiske perspektiver på eksistens og tro i mødet med klienten. Dette som en del af sundhedsvæsenets anbefaling af, at patienten skal være i centrum og mødes som et helt menneske. I valgfaget introduceres du for forskellige teoretiske og empiriske tilgange og trænes i grundlæggende spørgeteknikker samt anvendelsesorienterede metoder inden for det eksistentielle og religionspsykologiske område. Valgfaget er nært forankret til praksis, målrettes det kliniske men indeholder anvendelsesmuligheder for alle psykologiske fagområder.

Formen bliver en vekselvirkning mellem korte oplæg, case-arbejde i relation til eget praktiksted, rollespil, samtaleøvelser og analyse af videomateriale.

Modulets genstandsområder/indhold/læringsmål

Ved afslutningen af modulet skal den studerende i forhold til xx case kunne:

- **Afgrænse**, og **redegøre for** udvalgte problemstillinger, som vil kunne løses gennem anvendelsen af psykologisk viden/teori og metode.
- **Analysere** udvalgte psykologfaglige problemstillinger.
- **Diskutere** hvorledes anvendt psykologiske discipliner kan bidrage til løsningen af udvalgte problemstillinger.
- **Vurdere** og **begrunde** valget af psykologisk metode, teori eller anvendt-psykologisk disciplin i forhold til løsningen af de konkrete problemstillinger.

Studieordningens mål for modulet

Der henvises til studieordningen for Kandidatuddannelsen i Psykologi for en uddybning af målbeskrivelser for dette modul.

Undervisningsaktiviteter

Undervisningstype:	Lektioner:
Forelæsning/workshop	Foruden fælles introduktion og afrunding, afholdes i alt syv workshops af 5 timer indenfor hvert valgfagsmodul. Den valgte workshops følges hele forløbet og der eksamineres indenfor workshoppens emne. Undervisningen består af korte oplæg fra underviser efterfulgt af praktiske samtaleøvelser, case-baserede aktiviteter, samtaleøvelser eller rollespil. Der forventes aktiv deltagelse og arbejde mellem undervisningsgangene med øvelser og video/casemateriale.
Øvrige undervisningsaktiviteter	Case-arbejde Videomateriale
Total:	40 undervisningstimer

Ugeplan

Oplysningerne omkring lokale nummer og tidspunkter, samt eventuelle ændringer i undervisningsplanen kan findes i *Mit skema*.

<https://mitsdu.sdu.dk/skema/activity/3207501/f18>

(dette fag er hold 2 i Mit Skema)

Dato	Tidspunkt	Lokale	Tema	Underviser
2. marts	Kl. 11-15	U140 / U156	Fælles introduktion	Tonny Elmoose
9. marts	Kl. 10-15	U48A (U158E + U158F)	Holdninger og værdier i patientsamtalen – introduktion til klinisk religionspsykologi	Aida Hougaard Andersen
16. marts	Kl. 8.15-13 OBS	U151 (U158A + U158B)	Eksistentielle temaer i patientsamtalen – introduktion til eksistentiel terapi i et multikulturelt samfund	Trine Caspersen
6. april	Kl. 10-15	U81 (U82A + U82B)	Angst og eksistens som temaer i korttidssamtaler	Kaya Roessler og Aida Hougaard Andersen
20. april	Kl. 10-15	U151 (U153 + U155)	Mestring og coping i relation til eksistentielle og religiøse temaer – et kognitivt perspektiv	Aida Hougaard Andersen
4. maj	Kl.10-15	U12 (U56)	Kilder til mening i livet – workshop i en klinisk metode	Peter la Cour

25. maj	Kl.10-15	U11 (U12 + U13)	Forskelle mellem psykologisk praksis og sjælesorg	Karsten Flemming Thomsen og Aida Hougaard Andersen
8. juni	Kl.10-15	U150	Depressionsbehandling – VITA en eksistentiel, dynamisk og narrativ model	Aida Hougaard Andersen
15. juni		U140	Fælles afslutning	Tonny Andersen

1. Introduktion til modulet (uge 9)

Fredag d. 2. marts kl. 11.15-14.00, lok. U43

Opstart og introduktion til K06 v. Tonny Elmoose Andersen

Ved denne forelæsning introduceres faget, modulets struktur og eksamensform. De overordnede temaer for de enkelte workshops introduceres.

- Psykoterapiforskning
- Non-specifikke/fælles faktorer
- Den terapeutiske relation
- Hjemmeopgave til næste session.

Anbefalet litteratur:

2. Holdninger og værdier i patientsamtalen – introduktion til klinisk religionspsykologi (uge 10)

Fredag d. 9. marts kl.10-15, lokale U48a (til gruppearbejde U158E +F)

Workshoppen introducerer klinisk religionspsykologi og den biopsykosociale-spirituelle model som forståelsesramme. Undersøgelsesmetoder i form af interviewguides præsenteres som baggrund for rollespil i små grupper. Herefter opsamling i plenum med bl.a. perspektiveringer til eget praktiksted som forberedelse til hjemmearbejdet.

Hjemmeopgave

- Interviewe kollega / leder på praktiksted, fremlæggelse af refleksioner herover d. 20. april

Anbefalet litteratur til hele modulet:

Danbolt, Engedal, Hestad, Lien & Stifoss-Hanssen (red.) (2017) "Religionspsykologi", Gyldendal Akademisk, 2. oplag

Anbefalet litteratur til d. 9. marts:

Kap. 1, 3 og 27 i "Religionspsykologi" (39 sider)

https://www.psychiatry.org/File%20Library/Psychiatrists/Practice/DSM/APA_DSM5_Cultural-Formulation-Interview.pdf (4 sider)

eller i en dansk udgave <https://www.hogrefe.dk/dk-landing-pages/dsm-5-online-material> (afsnittet om åndelige, religiøse, moralske eller filosofiske traditioner)

Puchalski, Christina, (2006), "Spiritual assessment in clinical practice", *Psychiatric Annals*;36, 3; Research Library pg. 150 (6 sider)

la Cour, P. & Hvidt, N.C. (2010) "Research on meaning-making and health in secular society: Secular, spiritual and religious existential orientations", *Social Science & Medicine* 71, 1292-1299

Andersen, A. (2016). Vi skal ikke udstede Vorherres tilgivelse - men spørge til tro. *P - Psykologernes Fagmagasin*, nr. 1, 4. (4 sider)

I alt 61 sider

3. Eksistentielle temaer i patientsamtalen – introduktion til eksistential terapi i et multikulturelt samfund (uge 11)

Fredag d. 16. marts, kl. 8.15-13, lokale U151 (U158A + U158B)

Workshoppen præsenterer eksistential terapi's anvendelse i dansk kontekst. Dette i form af øvelser og træning med henblik på anvendelsesmulighed i egen praktik.

Hjemmeopgave:

- Logbog

Anbefalet litteratur:

Austad, A., "Eksistential terapi", Kap.10 i "Religionspsykologi" (13 sider)

Selvvalgt litteratur fra nedenstående anbefalede:

Jacobsen, B (2009). *Livets Dilemmaer*. Kbh: Gyldendal Akademisk.

Rosenstock, J (2017). *Uden tvivl er tro farlig*. Kbh: U. Press

Sørensen, A.D.(ed) (2016). *Psykoterapi og Eksistential fænomenologi*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Yalom, I.D. (2009). *Terapiens Essens*. Kbh.: Gyldendal

I alt 113 sider

4. Angst og eksistens som temaer i korttidssamtaler (uge 14)

Fredag d. 6. april kl. 10-15, lokale U81 (til gruppearbejde U82a+b)

Workshoppen introducerer emnerne nærhed, distance, endelighed og sikkerhed med udgangspunkt i Fritz Riemanns psykodynamiske model som forståelsesramme. En model for at føre korttidssamtaler i en meget tidsbegrænset ramme (5-10 min.) præsenteres som baggrund for rollespil i små grupper. Herefter opsamling i plenum med bl.a. perspektiveringer til eget praktiksted som forberedelse til hjemmearbejdet.

- Hjemmeopgave: Øve eksistentielle korttids-samtaler

Anbefalet litteratur:

Riemann, F., (1999), "Angstens grundformer", Saxo (272 sider)

Roessler, K. K. & Lindemann, F.-W., (2014) "How to cope with anxiety in hospital settings: Evaluation of a professional training" doi: 10.1177/0014524614541759 (8sider)

I alt 280 sider

5. Mestring og coping i relation til eksistentielle og religiøse temaer (uge 16)

Fredag d. 20. april kl.10-15, lokale U151 (til grupparb. U153 + U155)

Workshoppen indleder med præsentationer af refleksioner over eksistentielle og religiøse temaer i relation til eget praktiksted.

Forståelsen af eksistentielle og religiøse temaer i relation til kognitiv adfærdsterapi og begreber som mestring og coping perspektiveres og diskuteres i relation til praksiseksempler.

Hjemmeopgave: Logbog

Anbefalet litteratur

Carlson, K.M. & González-Prendes, A.A., (2016), Cognitive Behavioral Therapy with Religious and Spiritual Clients: A Critical Perspective, *Journal of Spirituality in Mental Health*, 18:4, 253-282, DOI: [10.1080/19349637.2016.1159940](https://doi.org/10.1080/19349637.2016.1159940) (29 sider)

Dezutter, J., Wachholtz, A., & Corveleyn, J. (2011). Prayer and pain: The mediating role of positive re-appraisal. *Journal of Behavioral Medicine*, 34(6), 542-9. <http://dx.doi.org.proxy1-bib.sdu.dk:2048/10.1007/s10865-011-9348-2>

Gebler, Florian A.; Maercker, Andreas (2014) Effects of including an existential perspective in a cognitive-behavioral group program for chronic pain: A clinical trial with 6 months follow-up *The Humanistic Psychologist*; 42(2):155-171 (16 sider)

Pargament, K. I., Magyar-Russell, G. M., & Murray-Swank, N. A. (2005). The Sacred and the Search for Significance: Religion as a Unique Process. *Journal of Social Issues*, 61(4), 665-687. doi:10.1111/j.1540-4560.2005.00426.x (22 sider)

"Religiøs mestring", kap. 9 i "Religionspsykologi" (14 sider)

I alt 90 sider

6. Kilder til mening i livet (uge 18)

Fredag d. 4. maj kl.10-15, lokale U12 (til gruppearbejde U56)

Workshoppen præsenterer de hidtidige psykologiske metoder til at arbejde terapeutisk med mening i livet samt de moderne, empirisk funderede metoder som udgangspunkt for at arbejde med eksistens-spørgsmål.

Der går i dybden med en nyere klinisk metode, som de studerende dernæst skal arbejde med og træne i. Dette gøres i tommandsgrupper. Der samles afslutningsvis op på erfaringerne med diskussion af metodens implikationer i psykologisk praksis

Anbefalet litteratur

la Cour, P. and Schnell, T. "Presentation of the Sources of Meaning Card Method: The SoMeCaM". *Journal of Humanistic Psychology*. Ahead of print, doi:10.1177/0022167816669620 (23 sider)

la Cour, P. og Frølund Petersen, H., (2017), Kilder til mening - kortmetoden. *Psykologi og Viden, Dansk psykologforening* (7 sider)

<http://www.dp.dk/p-psykologernes-fagmagasin/fagartikler-psykologi-viden/kilder-til-mening-kortmetoden/>

Schnell, T. & Keenan, W. J. F. (2011). Meaning-Making in an Atheist World. *Archive for the Psychology of Religion/Archiv für Religionspsychologie*, 33, 55-78. (23s)

Schnell, T. (2011). Individual differences in meaning-making: Considering the variety of sources of meaning, their density and diversity. *Personality and Individual Differences*, 51, 667-673. (6 s)

I alt 59 sider

7. Forskelle mellem psykologisk praksis og sjælesorg (uge 21)

Fredag d. 25. maj kl. 10-15, lokale U11 (til grupparb. U12 +U13)

Workshoppen introducerer hospitalspræstefunktionen som en del af det tværfaglige felt. Forholdet mellem psykoterapi og sjælesorg vil blive tematiseret antropologisk såvel som ontologisk. Dette gennem oplæg, cases, rollespil og gruppearbejde.

Anbefalet litteratur:

"Eksistentielle samtaler og religiøs betjening i helseinstitusjoner – sygehuspræstens rolle og legitimitet" kap. 28 i "Religionspsykologi" (5 sider)

"Defining and Advocating for Spiritual Care in the Hospital" (2010), *The journal of pastoral care & counseling*: JPCC 64(2):5.1-10. DOI10.1177/154230501006400205 (10 sider)

"*Det hellige rum – sjælesorgssamtaler på hospitalet*" Hanne Bess Boelsbjerg, *Tidsskrift for forskning i sygdom og samfund*, 18, 67-86 (19 sider)

"Studies Show Spiritual Care Linked to Better Health Outcomes", DAVID A. LICHTER, *CHAPLAINCY AND RESEARCH* (6 sider)

I alt sider: 40 sider

8. Depressionsbehandling – introduktion til VITA modellen (uge 23)

Fredag d. 8. juni kl. 10-15, lokale U150

Workshoppen går i dybden med en konkret behandlingsmetode til langvarig depression med eksistentielle og / eller religiøse temaer. VITA præsenterer en dynamisk og narrativ tilgang til eksistentielle og religiøse temaer i psykologisk praksis. Dette diskuteres og perspektiveres til andre teoretiske og metodiske tilgange.

Case-materialet til den afsluttende gang gennemgås og diskuteres som baggrund for forberedelse af oplæg.

Anbefalet litteratur:

Stålsett, G., Gude, T., Rønnestad, M. H., & Monsen, J. T. (2012). Existential dynamic therapy ("VITA") for treatment-resistant depression with Cluster C disorder: Matched comparison to treatment as usual. *Psychotherapy Research*, 22(5), 579-591.

doi:10.1080/10503307.2012.692214

"The case of Olav" Stålsett, G. (50 sider)

"Psykodynamiske perspektiver på religiøs tro – objektreasjonsteori og selvpsykologi", Kap. 7 i "Religionspsykologi" (14 sider)

I alt 76 sider

9. Afslutning på modulet (uge 24)

Fredag d. 15 juni kl. 11.15-13.00, U140

- Opsamling
- Fælles temaer men forskellige perspektiver eksemplificeret ved brug af case i rollespil
- Afrunding, spørgsmål og drøftelse af eksamensopgaver

Prøven

Eksamen finder sted i uge 25.

Prøveform:

Individuel skriftlig 48-timers prøve i form af skriftlig rapport. Omfang 4-5 normalsider.

Rapporten skal bygge på en samlet fremstilling af logbogsnoter over egne erfaringer og læring gennem forløbet. Rapporten er således en refleksion over egen praksis, teori og metode.

BEDØMMELSE

Prøven er intern og bedømmes som bestået/ikke-bestået.

Uddrag af karakterbekendtgørelsen kan ses her:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=29307>

Omprøve

Omprøver forventes afholdt i uge 34. Nærmere information følger. Eksamensform ved omprøve har samme form som ordinær eksamen.

Litteratur

Litteraturen er angivet under den enkelte workshop og introduktionsforelæsning. En del af litteraturen er lagt på Blackboard, mens de studerende selv skal anskaffe den resterende litteratur.

Anbefalet litteratur antal sider i alt: max 1000 sider.

OBS: Vær opmærksom på reglerne om ophavsret. De findes på Blackboard under Generel Info, Psykologi SDU → Information til alle: https://e-learn.sdu.dk/bbcswebdav/pid-4317726-dt-content-rid-6104988_3/orgs/faglig_vejleder_Psykologi/Ophavsret-A4-DANSK_002.pdf

Evaluering af modulet

Alle moduler ved psykologuddannelsen bliver løbende evalueret. Evalueringen er anonym og ikke obligatorisk, men vi beder alle studerende om at deltage i dette arbejde. Formålet med evalueringen er at forbedre uddannelsens kvalitet og uddannelsen vil løbende blive justeret på baggrund af evalueringer blandt andet.

Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb

Indkøb af lærebøger og supplerende faglig litteratur kan ske i:

Studerterboghandelen
Campusvej 55
Campustorvet (ved hovedindgangen)
5230 Odense M

Tlf.: 6550 1700

Fax: 6550 1701

E-mail: studenter@boghandel.sdu.dk

Hjemmeside: <http://www.boghandel.sdu.dk>

Åbningstider: Mandag - torsdag kl. 9.30 - 17.15
Fredag kl. 9.30 - 15.00